

Asia: VN/31178/2023

Kansallinen liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfraohjelma

Lausunnonantajan lausunto

Tieliikenne: ohjelmassa esitetty jakeluinfran ja markkinan nykytila sekä arvio tulevasta kehityksestä

Jakeluinfraohjelmassa on kuvattu hyvin nykytilaa sekä tehty arvioita tulevaisuuden kehityksestä. Kuluttajaliitto painottaa, että sähkökäyttöisten ajoneuvojen määrän lisääntyminen tulevaisuudessa on ympäristönsuojelullisesti merkityksellistä, ja sitä tulee siksi pyrkiä tukemaan ottaen samalla huomioon erityisesti ajoneuvokannan muutoksesta yksityisautoilijoille ja muille kuluttajille aiheutuvat vaikutukset.

Ohjelmassa on todettu, että sähkökäyttöisten ajoneuvojen määrä tulee tulevaisuudessa lisääntymään, jolloin myös jakeluinfran riittävään tasoon on panostettava. Tasa kuvaillaan ohjelmassa hyväksi, sillä suhteutettuna sähköautokantaan nykyinen taso on kolminkertainen vaadittuun minimitasoon nähden. Kuluttajaliitto painottaa, että vaikka tilanne nyt on minimirajojen näkökulmasta erittäin hyvä, on ennakollinen toiminta riittävän kattavan jakeluverkoston mahdollistamiseksi myös tulevaisuudessa tärkeää.

Eryistä huomiota Kuluttajaliitto kiinnittää latauspisteiden käyttäjäystävällisyyteen ja esteettömyyteen, joiden taso ei tällä hetkellä ole riittävä. Kuluttajaystävällisyyden kannalta haitallista on ensinnäkin se, ettei korttimaksua välttämättä hyväksytä latausasemilla. Myös monien erilaisten sähkönlataussovellusten tarvitseminen vähentää käyttäjäystävällisyyttä sekä lisää kuluttajille kohdistuvia haasteita ja riskejä sekä erityisesti älylaitteiden käyttöön perehtymättömien kuluttajien osalta myös eriarvoisuutta. Kuluttajaliitto painottaa kuluttajaystävällisyyden lisäksi myös sähkön hinnoittelun läpinäkyvyyttä. Kuluttajaliitto kannattaa ohjelmassakin olevaa kilowattituntipohjaista hinnoitteluperustetta.

Kuluttajaliitto pitää hyvänä ohjelmassa esitettyjä sähkönlatauspisteiden esteettömyyttä koskevia näkemyksiä ja painottaa näiden toteuttamisen tärkeyttä. Esteettömän lataamisen on oltava mahdollista kaikilla latauspisteillä.

Kuluttajaliitto ehdottaa lisäksi, että latauspisteiden huolenpitoon ja ylläpitoon luotaisiin velvoitteita, joilla latauspisteiden toimivuus ja käyttökuntoisuus voitaisiin pyrkiä varmistamaan. Kuluttajaliitto haluaa myös painottaa asiakaspalvelun tärkeyttä, ja ehdottaakin, että latauspisteillä olisi saatavilla myös selkeät ohjeet tilanteisiin, joissa olisi otettava yhteyttä asiakastukeen. Tarvittaessa kuluttajalle tulisi voida osoittaa myös lähin toimiva latauspiste, mikäli valittu latauspiste on epäkunnossa.

Tieliikenne: ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

Kuluttajaliitto yhtyy ohjelman tavoitteisiin erityisesti niiltä osin, kun kyse on sähköajoneuvokannan kasvua tukevista tavoitteista sekä toimenpiteistä, joilla mahdollistetaan sähköajoneuvon käyttö koko maassa.

Etenkin henkilöajoneuvojen latausinfra osalta Kuluttajaliitto pitää hyvänä markkinaehtoista lähtökohtaa, sillä latauspisteiden markkinaehtoiselle lisäämiselle on olemassa hyvät edellytykset. Toisaalta Kuluttajaliitto haluaa kuitenkin tuoda myös esille, että alueellista eroavaisuutta ilmenee. Sähkökäyttöisten ajoneuvojen lisääntyessä myös latausinfra voi olettaa lisääntyvän, mutta julkista tukea tarvittaneen kuitenkin harvemmin liikennöityjen alueiden sähköinfra luomiseen. Oikein kohdistettu julkinen tuki olisi merkittävä sähköajoneuvokannan kasvattaja. Ohjelmassa mainittujen tuki-instrumenttien kehittäminen latausinfra saamiseksi kattamaan koko maa on siis erittäin tärkeää.

Kuluttajaliitto kannattaa jakeluinfran rakentumisen tukemista paikkoihin, joissa autot joka tapauksessa seisovat pidempiä aikoja. Tällaisina paikkoina ohjelmassakin mainitut kadunvarret, liikuntapaikat ja päivittäistavarakaupat ovat hyviä esimerkkejä paikoista, joihin latauspisteitä on saatava. Lisäksi Kuluttajaliitto kannattaa yksityisen latausinfra tuen jatkamista, jotta taloyhtiöillä säilyisivät kannustimet ja mahdollisuudet toteuttaa latauspisteiden asennus mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti.

Ajoneuvokannan puhdistuminen on kaikkien kuluttajien intressissä, mistä syystä Kuluttajaliitto kannattaa myös yleisesti kaikkia toimenpiteitä, joilla voidaan edistää ajoneuvokannan muutosta. Esimerkiksi toimenpide T19:n mukainen ajoneuvokannan murroksen edistäminen viestinnän ja neuvonnan keinoin voi olla tehokkaasti toteutettuna hyvä ratkaisu tukemaan valintojen kohdistumista esimerkiksi sähköautojen hankintaan. Neuvontaa voidaan kohdistaa niin yksityisautoilijoihin kuin esimerkiksi hyvinvointialueiden tai kuntien hankintayksiköihin.

Rautatieliikenne: ohjelmassa esitetty jakeluinfran ja markkinan nykytila sekä arvio tulevasta kehityksestä

-

Rautatieliikenne: ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Lentoliikenne: ohjelmassa esitetty jakeluinfran ja markkinan nykytila sekä arvio tulevasta kehityksestä

-

Lentoliikenne: ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Meri- ja sisävesiliikenne: ohjelmassa esitetty jakeluinfran ja markkinan nykytila sekä arvio tulevasta kehityksestä

-

Meri- ja sisävesiliikenne: ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Muita huomioita ohjelmasta:

-

Niemi Timo
Kuluttajaliitto ry, Konsumentförbundet rf